Ügyszám: 1134/P/2009-6.

[…….] részére

Tisztelt […….]!

Az Adatvédelmi Biztos Irodájához küldött beadványára, melyben a Budapesti Gazdasági Főiskola adatkezelési gyakorlatát kifogásolta, az alábbiakban válaszolok.

Ön beadványában leírta, hogy gyermeke a Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi karának hallgatója, ahol egyik kötelező tantárgyuk a piackutatás. Az említett tantárgynál a teljesítést igazoló aláírás megszerzésének feltétele, hogy a Főiskola által megadott címlista alapján piackutatást végezzenek. A feladat egy 26 kérdésből álló kérdőívnek a listán szereplők lakásán, személyes beszélgetés alapján történő kitöltése.

Ön azt kifogásolta, hogy a diákok így számos személyes adat birtokába jutnak, és a Főiskola nem tudja biztosítani a jogszerű adatkezelés törvényben előírt feltételeit.

Beadványa alapján megkerestem a Főiskola dékánját, hogy tájékoztasson az ügyet érintő minden lényeges körülményről. A főiskola dékánja az alábbiakról tájékoztatott:

Elsősorban a Kar által oktatott kereskedelem és marketing, valamint kisebb mértékben a nemzetközi gazdálkodás szak óratervében szerepel a piackutatás tantárgy. E tantárgy belső tematikájának részét képezi a terepgyakorlat, amelynek során a hallgatók kérdőíves felmérést végeznek. A felmérés során minden érintett hallgató kap egy 20 főből álló címlistát, melyet az érintett tanszék munkatársai a budapesti T-Com telefonkönyv alapján állítanak össze. A főiskola munkatársai e címlista összeállítása során lehetőség szerint igyekeznek egy városrészhez tartozó címeket kiválasztani.

A kérdőív a kérdezett szempontjából névtelen, a válaszadás minden esetben önkéntes. A hallgatókat egy előadáson és 3 szemináriumi foglalkozáson készítik fel a feladat végrehajtására, tehát ennek során nem csak a rendelkezésükre bocsátott kutatásvezető által aláírt megbízólevél, valamint a leírt kérdezői instrukció áll rendelkezésükre.

A felmérés során a külön íven szereplő névjegyzéket és a leadott, összegyűjtött kérdőíveket nem kapcsolják össze egymással. A kérdőívekre adott válasz egyértelművé tétele érdekében a hallgatók a kérdőív valamennyi táblázatával kapcsolatban a táblázatot tartalmazó külön kártyákat visznek magukkal, amelyet a kérdezettnek átadnak, hogy a kérdezés közben a saját szemével lássa a konkrét kérdést és a válaszok lehetőségét, és a hallgató e szerint haladva jelöli be az adott választ, amennyiben a kérdezett az adott kérdésre hajlandó válaszolni. Ellenkező esetben a kérdőív a "nem válaszolt" megjelölést tartalmazza. Amennyiben a címlistán szereplő személy nem kíván együttműködni, úgy a hallgatók az adott környéken az adott szempontokat követve - ún. random séta keretében - kereshetnek másik válaszadót.

A feladat végrehajtását követően a hallgató a kitöltött kérdőív válaszait a Kar informatikai rendszerében rögzíti, és a kutatásvezetőnek átadja a kérdőíveket és a rendelkezésre bocsátott címlistát. Figyelemmel arra, hogy a feladat végrehajtása a hallgató értékelésében, osztályzatuk kialakításában is szerepet játszik, az oktató szúrópróbaszerűen ellenőrzi a feladat teljesítését. Ennek során a címlista, tehát nem a kérdőív alapján azt ellenőrzik, hogy a hallgató járt-e az adott helyszínen, és valóban teljesítette-e feladatát.

A kutatásvezető a címlistát és a kérdőíveket egymástól elkülönítve helyezi el mindkét helyen szigorúan elzárva. A címlistákat tartalmazó elzárási hely (szekrény) minden esetben az összes lista begyűjtését követően lepecsételésre kerül, és az csak két személy jelenlétében, időpont és aláírás megjelölésével bontható fel. Ennek megfelelően a kérdőíven a hallgató nevén és kódszámán kívül - ami tevékenységének értékeléshez szükséges - a konkrét válaszadó személyre visszavezethető adat nem szerepel. Az elzárva és külön kezelt kérdőívek anonim adattartalma a következő félév során sokváltozós elemzés oktatásában

játszik szerepet, azonban a Főiskola dékánjának tájékoztatása szerint, konkrét személyre már nem vezethető vissza. A tanulmányi feladatok teljesítése érdekében egy-egy hallgató a Neptun kódjával a Főiskolán férhet hozzá a saját maga által gyűjtött adathalmazhoz. A Kar az elzártan kezelt névjegyzékeket és kérdőíveket egy év eltelte után megsemmisíti, és a megsemmisítésről jegyzőkönyvet vesz fel.

A Főiskola dékánja szerint az adott tantárgy oktatása terepgyakorlat és kérdőív kitöltése nélkül nem lehetséges, ez mind az elméleti felkészítésnek, mind a gyakorlati kivitelezésnek elválaszthatatlan részét képezi, és a kérdezett személyek azonosítását intézkedéseim lehetetlenné teszik.

Ugyanezt erősíti meg az a tény is, hogy a hallgatók által nagy tömegben leadott és együttesen tárolt kérdőívek - összességében több ezer darab - az egy személyre történő visszavezetést egyébként is lehetetlenné teszik.

A dékán véleménye szerint a Főiskola személyes adatokat nem kezel, ugyanis a kérdőíven szereplő kérdésekre adott válaszokat nem kapcsolja össze a válaszadó természetes személyekkel.

A vizsgált ügyben álláspontom a következő :

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. § 1. pontja alapján személyes adat, bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt – közvetlenül vagy közvetve – név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

Ugyanezen § 9. pontja szerint adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása.

A hivatkozott jogszabályhely alapján elmondható, hogy a Főiskola személyes adatokat kezel azáltal, hogy nyilvános adatbázisból összegyűjti, tárolja, majd egy év elteltével törli azokat. Az összegyűjtött adatok felhasználásával piackutatási tevékenységet folytat, s mint ilyen tevékenységet végző a kutatás és közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről szóló 1995. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: direkt marketing törvény) hatálya alá tartozik.

A direkt marketing törvény 12. § (1) bekezdése szerint a közvélemény-kutatás, illetőleg piackutatás megkezdése előtt a közvélemény-kutató, illetőleg piackutató szervnek az adatkezelés folyamatának nyomon követése érdekében kutatási adatkezelési tervet kell készítenie, melynek tartalmaznia kell az e törvény 7. § (1) bekezdésében foglalt információkat.

Annak a szervnek tehát, amely piackutatási tevékenységet szeretne végezni, e tevékenység megkezdése előtt a direkt marketing törvényben meghatározott kutatási adatkezelési tervet kell előzetesen készítenie. Mindezek alapján felhívtam a dékán figyelmét arra, hogy amennyiben a Főiskola ilyen tervvel nem rendelkezik, úgy a direkt marketing törvényben meghatározottak alapján készítsen, és a jövőben ezen terv alapján végezze a piackutatási tevékenységet.

Személyes adatok védelmével és közérdekű adatok nyilvánosságával a jövőben is forduljon hozzám bizalommal.

Budapest, 2009. július 16.

Üdvözlettel :

Dr. Jóri András